

***ISPITIVANJE POVEZANOSTI KOGNITIVNO –
EMOCIONALNIH PROMJENA
KOD OSOBA OBOLJELIH OD DEPRESIJE NA
PODRUČJU OPĆINE TEŠANJ***

mr .sci.Emina Turalić

diplomirani psiholog

DEPRESIJA, lat. deprimere, potištenost, utučenost, klonulost, tupost, bezvoljnost.

- Psihijatrijski poremećaj patološki sniženog raspoloženja.
- Kao *simptom*, patološko raspoloženje, motivaciono, kvantitativno i kvalitativno različito od tuge.
- Kao *sindrom*, obuhvata razne kombinacije psihičkih, psihomotornih i somatskih simptoma, koji se ispoljavaju različitim intenzitetom, od blagih do psihotičnih oblika.

TEORIJSKI MODELI NASTANKA DEPRESIJE

1/ Kognitivne teorije, u osnovi teorija su samoporažavajući misaoni procesi kod depresivnih osoba (Becova teorija, 1970.)

2/ Interpersonalni model nastanka depresije – negativan utjecaj socijalne interakcije;

3/ Psihoanalitičke teorije depresije (K. Abraham, S.Freud);

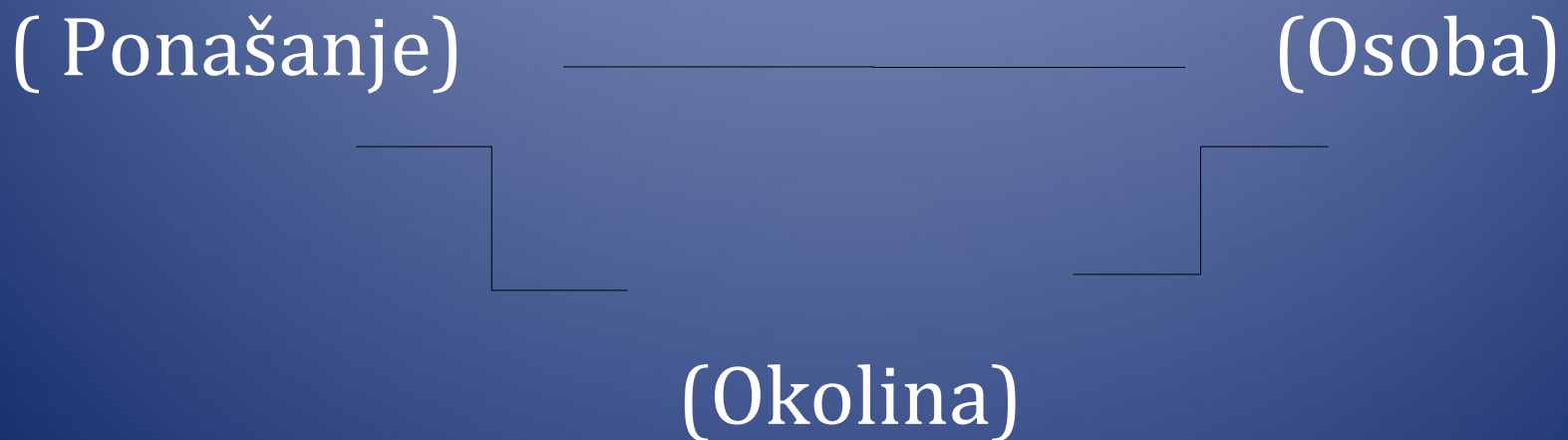
4/ Biološke teorije

5/ Psihosocijalne teorije (bihejvioralna teorija, psihodinamske teorije, socijalne teorije)

- **Stres i psihotraumatska iskustva**

BANDURIN MODEL (1997.)

- **Samoeфикаsnost** kao središnji koncept socijalno – kognitivne teorije;
- Model uzajamnog determinizma (Bandura)

MENTALNE SPOSOBNOSTI

- Sposobnosti - osobine čovjeka koje predstavljaju uvjet za uspješno obavljanje neke aktivnosti i nekih poslova.
- Fizičke sposobnosti
- Psihomotorne sposobnosti
- Senzorne sposobnosti
- Mentalne sposobnosti čovjeka – inteligencija, sposobnost adaptacije, učenja, apstraktnog mišljenja, rješavanje problema, uviđanje veza i odnosa, sposobnost korištenja predhodnog iskustva, izdvajanja bitnog od nebitnog, sposobnost uopštavanja...

CILJ I ZNAČAJ ISTRAŽIVANJA

- *Cilj istraživanja* je da se kod osoba oboljelih od depresije stvori opći uvid u izmjenjenu strukturu kognitivnog, konativnog, afektivnog aspekta ličnosti.
- *Teorijski značaj problema* ogleda se u doprinosu teorijskim saznanjima.

Sve veći broj istraživanja se bavi proučavanjem mogućih uzroka depresivnog poremećaja, te povezanosti depresije i različitih kulturoloških, socijalnih faktora.

HIPOTEZE ISTRAŽIVANJA

- 1/ Pretpostavlja se da postoji statistički značajna razlika u pojavi depresije u odnosu na zaposlenost, ekonomski, socijalni status, kao i obrazovanje, bračni i domicilni status ispitanika.
- 2/ Pretpostavlja se da postoji statistički značajna razlika mentalnih sposobnosti u odnosu na zaposlenost, obrazovanje, socijalni i ekonomski status ispitanika.
- 3/ Pretpostavlja se da postoji statistički značajna razlika u pojavi depresije s obzirom na spol ispitanika.
- 4/ Pretpostavlja se da postoji povezanost depresije i razine mentalnih sposobnosti ispitanika.

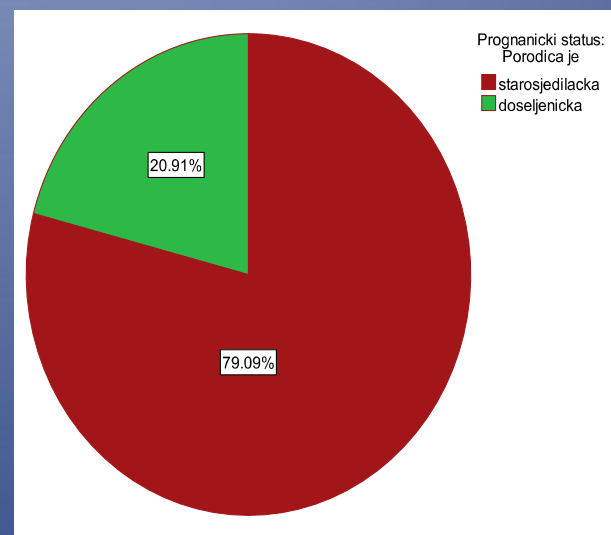
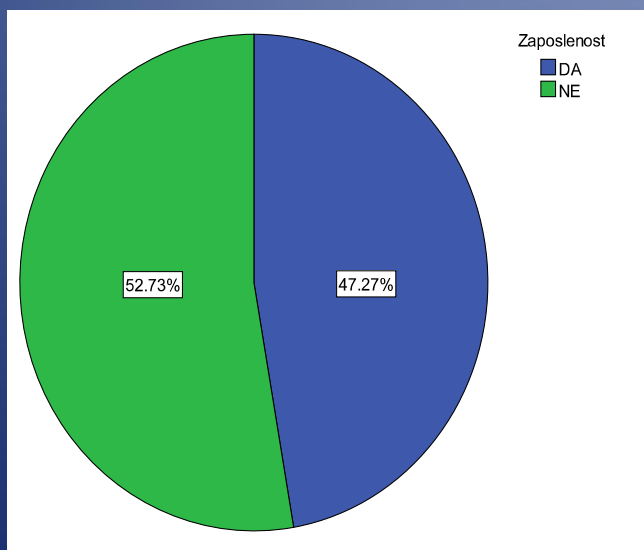
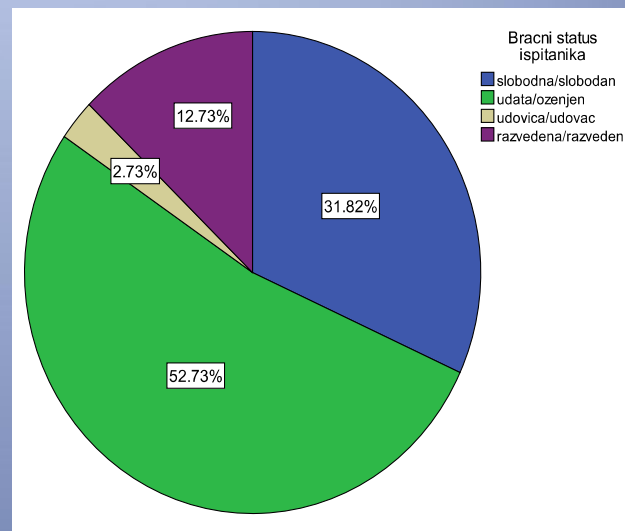
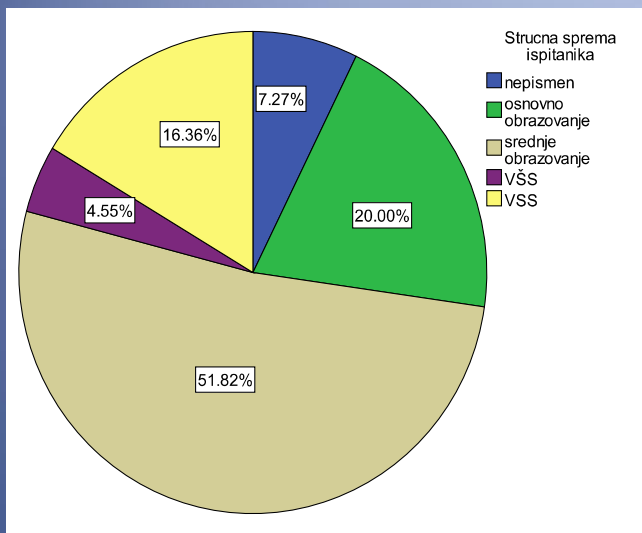
METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

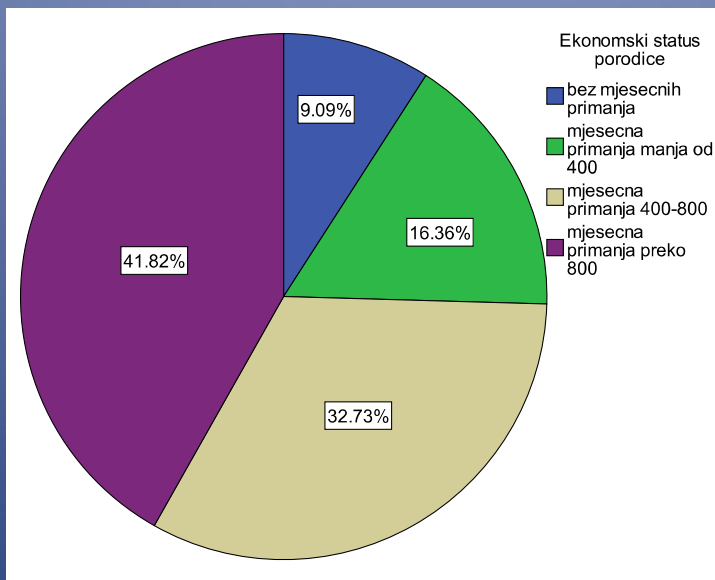
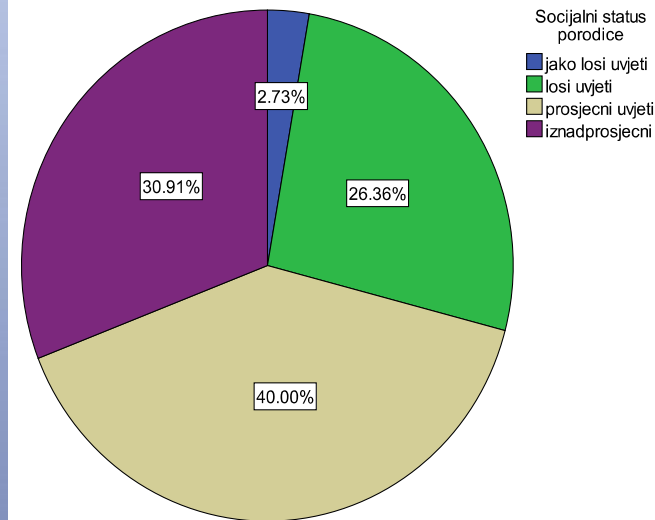
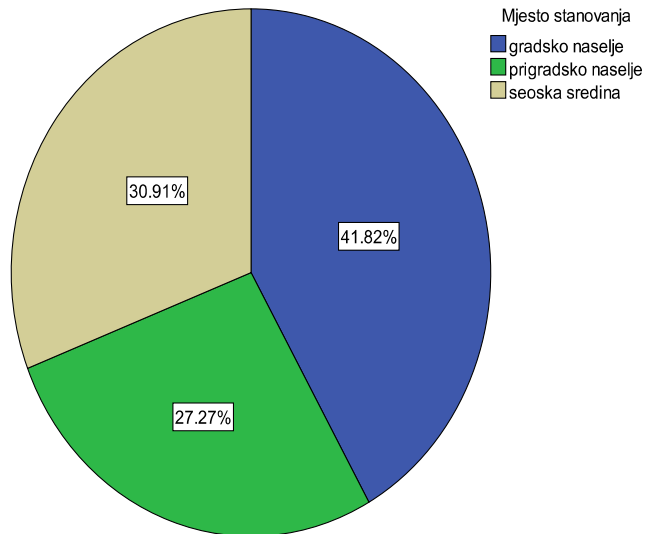
1/ Populacija i uzorak istraživanja

- Uzorak istraživanja čine pacijenti Centra za mentalno zdravlje u Tešnju.

2/ Instrumentariji

- D -92
- PERDUE – neverbalni test mentalnih sposobnosti
- *Opći upitnik* na osnovu kojega dobijemo uvid o obrazovanju, socio - ekonomske uslove života ispitanika;

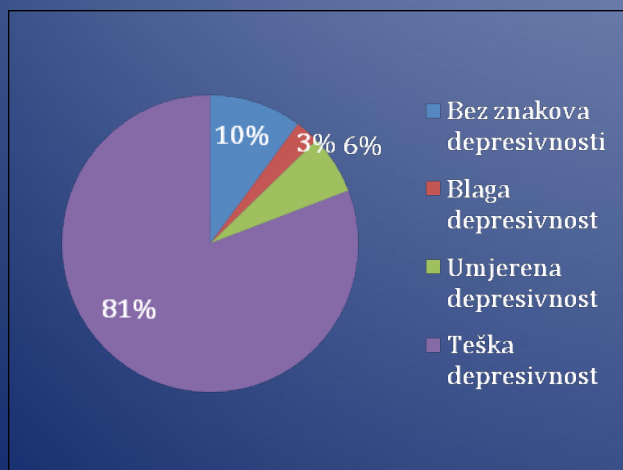

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

- Prvi zadatak istraživanja bio je utvrditi nivo depresivnosti kod svih ispitanika

	N	Minimum	Maximum	M(arit.s redina)	SD
Dob ispitanika	110	16	63		
Nivo depresivnosti	110	.000	3.00	2.5818	.95189

Ispitivanje pojave depresije u odnosu na spol ispitanika

T test		N		M	SD
Nivo depre.	Muški	54		2.4444	1.05806
	Ženski	56		2.7143	.82494
T test	za ispiti.	razlike	aritm.	sredina	
Varijable			t vrijed.	Nivo značajnosti	
Nivo depre.			-1.495	.138	

Ispitivanje pojave depresije u odnosu na zaposlenost ispitanika - deskriptivna statistika t test

T test za varijablu	Zaposlenost	N	M	SD
Nivo depresije	DA	52	2.3269	1.13278
	NE	58	2.8103	.68715
T test za	ispitivanje	razlika	aritm. sred.	
Varijable	t-vrijednost			Nivo značajnosti
Nivo depresije	-2.737			.007

Depresija u odnosu na starosnu dob

Deskriptivna statistika t test

T test za varijablu starosne dobi		N	M	SD
Nivo depresije	>= 37,50	53	2.8113	.59020
	< 37,50	57	2.3684	1.15930
Varijabla			T vrijednosti	Nivo značajnosti
Nivo depresije			2.496	.014

Depresija u odnosu na domicilnost ispitanika

Deskriptivna statistika t test

T test za varijablu domicilnosti		N	M	SD
Nivo depre.	Starosjedilačka	87	2.6092	.91951
	Doseljenička	23	2.4783	1.08165
T test za ispiti.	razlika aritme.		sredina	
Varijabla			T vrijednost	Nivo značajnost
Nivo depresi.			.585	.560

Depresija u odnosu na obrazovanje ispitanika

Deskriptivna statistika ANOVA

		Sum of Square	df	Mean Square	F	Sign.
Nivo depresije	Between Groups	8.911	4	2.228	2.603	.040
	Whitin Groups	89.85389.	105	.856		
	Total	98.764	109			

Depresija u odnosu na bračni status ispitanika

ANOVA –deskriptivna statistika

		Sum of Square	df	Mean Square	F	Sign.
Nivo depresije	Between Groups	1.118	3	.373	.404	.750
	Whitin Groups	97.646	106	.921		
	Total	98.764	109			

Depresija u odnosu na mjesto stanovanja

ANOVA deskriptivna statistika

		Sum of Square	df	Mean Square	F	Sign.
Nivo depresije	Between Groups	.321	2	.160	.174	.840
	Within Groups	98.443	107	.920		
	Total	98.764	109			

Depresija u odnosu na socijalni status ispitanika

ANOVA deskriptivna statistika

		Sum of Square	df	Mean Square	F	Sign.
Nivo depresije	Between Groups	3.257	3	1.086	1.205	.312
	Within Groups	95.507	106	.901		
	Total	98.764	109			

Depresija u odnosu na ekonomski status ispitanika

ANOVA deskriptivna statistika

		Sum of Square	df	Mean Square	F	Sign.
Nivo depresije	Between Groups	8.561	3	2.854	3.353	.022
	Within Groups	90.203	106	.851		
	Total	98.764	109			

Mentalne sposobnosti u odnosu na zaposlenost ispitanika

Deskriptivna statistika t test

T test za varijablu zaposlenost		N	M (aritm.sredina)	SD (stand.dev.)
Mentalne sposobnosti	DA	52	29.5192	6.84131
	NE	58	21.5345	9.07902
Varijable		T	vrijednost	Nivo značajnosti
Mentalne sposobnosti			5.162	0.00

Mentalne sposobnosti u odnosu na stručnu spremu

ANOVA – deskriptivna statistika

		Sum of Square	df	Mean Square	F	Sign.
Mentalne sposobnosti	Between Groups	4032.089	4	1008.022	22.044	.000
	Within Groups	4801.402	105	45.728		
	Total	8833.491	109			

Mentalne sposobnosti u odnosu na mjesto prebivališta ispitanika

ANOVA deskriptivna statistika

		Sum of Square	df	Mean Square	F	Sign.
Mentalne sposobnosti	Between Groups	620.813	2	310.406	4.044	.020
	Within Groups	8212.678	107	76.754		
	Total	8833.491	109			

Mentalne sposobnosti u odnosu na socijalni status ispitanika

ANOVA – deskriptivna statistika

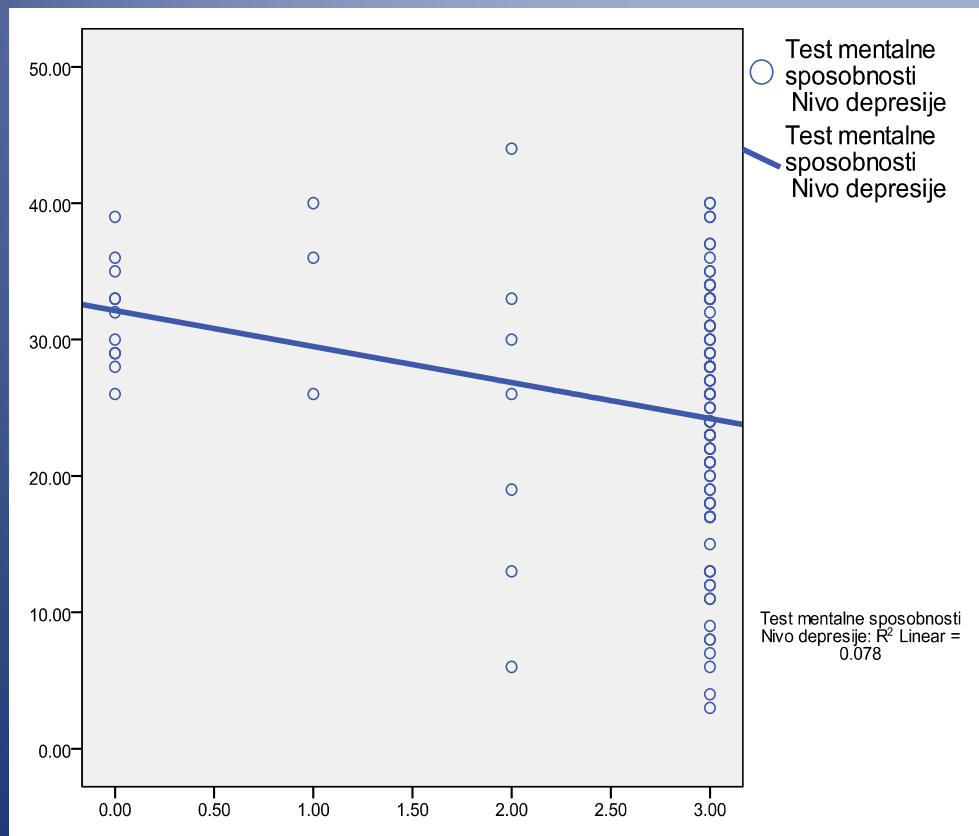
		Sum of Square	df	Mean Square	F	Sign.
Mentalne sposobnosti	Between Groups	2185.032	3	728.344	11.612	.000
	Within Groups	6648.459	106	62.721		
	Total	8833.491	109			

Mentalne sposobnosti u odnosu na ekonomski status ispitanika

ANOVA- deskriptivna statistika

		Sum of Square	df	Mean Square	F	Sign.
Mentalne sposobnosti	Between Groups	1912.453	3	637.484	9.763	.000
	Within Groups	6921.038	106	65.293		
	Total	8833.491	109			

Povezanost depresije i mentalnih sposobnosti

ZAKLJUČCI ISTRAŽIVANJA

- 1/ Većina ispitanika ima depresivni poremećaj. Najviše je izražena duboka depresivnost u odnosu na umjerenu i blažu depresiju.
- 2/ Nivo depresivnosti je povezan sa mentalnim sposobnostima, i to na način da ispitanici sa većim skorom na testu mentalnih sposobnosti imaju blažu depresivnost ili je gotovo i nemaju u odnosu na druge ispitanike, koji postižu niži skor na testu mentalnih sposobnosti i kod kojih je depresivnost više izražena.
- 3/ Muškarci i žene se međusobno ne razlikuju u nivou depresivnosti, kao ni u rezultatima na testu mentalnih sposobnosti.
- 4/ Zaposleni ispitanici pokazuju manji nivo depresivnosti u odnosu na nezaposlene ispitanike kod kojih je depresivnost češće prisutna i znatno je jačeg intenziteta.

- 5/ Stariji ispitanici su češće depresivniji u odnosu na mlađe ispitanike.
- 6/ Prognanički status ne uvjetuje pojavu depresivnosti niti utječe na mentalne sposobnosti.
- 7/ Mentalne sposobnosti se razvijaju tokom procesa obrazovanja, te na taj način skor na testu mentalnih sposobnosti ima tendencu porasta sa rastom nivoa obrazovanja.
- 8/ Socijalni status ispitanika ne uvjetuje pojavu depresije, ali ispitanici sa boljim socijalnim uslovima postižu veći skor na testu mentalnih sposobnosti.
- 9/ Ispitanici sa boljim ekonomskim statusom pokazuju niži nivo depresivnosti i postižu veći skor na testu mentalnih sposobnosti.

HVALA!